

25

 CPCD
Centar za promociju civilnog društva

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2021.
Centar za promociju civilnog društva

Sadržaj

- 1** Pozdravna riječ
- 2** Program osnaživanja nezavisnih medija – IMEP
- 5** Misli o prirodi!
- 8** Gender Budget Watchdog Network
- 10** Zaštita građanskog prostora kroz Regionalni centar za razvoj civilnog društva
- 11** Stvaranje povoljnijeg okruženja za ponovnu upotrebu oduzete imovine u društvene svrhe kroz sudjelovanje civilnog društva u BiH
- 12** Uticaj COVID - 19 na civilno društvo u BiH
- 13** CRAFTY
- 15** Trezor bh. inovacija
- 17** Sat kodiranja 2021. i djevojke u informaciono komunikacionim tehnologijama
- 19** SMART Resursni centar
- 20** Servisni ugovori
  - 20** Klijent: Svjetska banka
  - 21** Klijent: FHI 360
  - 21** Klijent: Vijeće Evrope
- 22** Godišnji finansijski izvještaj

Pozdravna riječ

Pored svih uspjeha, projekata, nedaća i ljudi koji su obilježili/e 2021. godinu, mi u CPCD-u ćemo se sjećati samo našeg Srebrnog pira i svega lijepog što je donio.

Veliki rođendan je prilika za retrospektivu svega što se događalo u prethodnim godinama. Sa nostalgijom smo se sjećali/e početaka, prepričavali/e novim kolegama i kolegicama kako je bilo voditi projekat 1996. godine, kako su donatori dolazili u posjete, reakcije uposlenika i uposlenica kad smo se prvi put morali/e seliti jer nam je stari prostor postao premalen. Zatim perioda u kojem smo imali/e više ureda u BiH, ili uzbuđenja koje smo osjetili/e kada smo prvi put kupovali auto za CPCD.

Sve priče, uspjesi i ustisci ne mogu stati u redove koje pišem, ali će zauvijek ostati utkani u dio memorije CPCD-a, u iskustvo i bogatstvo koje smo stekli/e. Ništa od toga ne bi bilo moguće bez donatorske podrške, saradnje, partnerstva i onog najvrijednijeg, ljudi!

Iz tih razloga se posebno zahvaljujem uposlenicima i uposlenicama i onima koji su to bili/e, našim volonterima/kama, konsultantima/cama i svima koji su dali/e dio sebe kako bismo mi bili/e na ovom mjestu.

Uz kontinuiranu implementaciju projekata i programa započelih u prethodnom periodu Program osnaživanja nezavisnih medija – IMEP, Misli o prirodi!, Mreža watchdog organizacija za rodno odgovorno budžetiranje na Zapadnom Balkanu i Republici Moldaviji, Trezor bh. inovacija, a o kojima ćete više detalja saznati čitajući godišnji izvještaj pred vama. Sa zadovoljstvom ističem da smo se tokom godine susreli/e i sa mnogo izazova, neugodnih situacija, nerealnih očekivanja i izazova koje su drugi/e stavljali/e pred nas.

Kao direktorica sam morala donijeti i neke teške odluke, odbiti partnerstva koja nisu bila u skladu sa našim vrijednostima, a trebala su nam više nego ikada.

Svemir nije dozvolio da nepravda prevlada i u decembru, za 25. rođendan smo dobili/e najvrijedniji poklon. Povjerenje bazirano na našem iskustvu, kompetencijama i kvalitetno napisanom projektu. U partnestvu sa organizacijama iz drugih zemalja, kao glavni aplikant smo dobili projekat SMART Balkans!

Uživajte u čitanju rezultata!

Aida Daquda
DIREKTORICA

Program osnaživanja nezavisnih medija IMEP

Donator: USAID

Trajanje projekta: 17.4.2017 – 16.4.2022.

Ukupni budžet: 5 miliona USD

Ukratko o projektu:

Program osnaživanja nezavisnih medija (IMEP) je USAID-ov petogodišnji program koji implementira Centar za promociju civilnog društva (CPCD). IMEP podržava nezavisnost medija i slobodu izražavanja u Bosni i Hercegovini jačanjem održivosti medija, podizanjem kvaliteta medijskih sadržaja, izgradnjom kompetencija novinara, pružanjem pravne podrške medijima i novinarima, kao i aktivnim uključivanjem građana i građanki u medijski prostor, uz snažnu promociju nezavisnih medijskih glasova u BiH.

Rezultati u 2021.

- Dvadeset pet (25) medija, pojedinaca i pojedinki podržano je putem Media Grant Sheme sredstvima u ukupnoj vrijednosti od 232.096,69 USD što im je omogućilo da razviju medijsku produkciju i svoju održivost, a građanima/kama (medijskoj publici) različite medijske uradke koji na profesionalan način informišu, zabavljaju i educiraju (u zavisnosti od forme, pristupa i tematike). Od toga dodjela dvije (2) podrške (vanredne) za medijsku produkciju u okviru petog i šestog otvorenog poziva u okviru Sheme dodjele sredstava za medije, u ukupnoj vrijednosti: 147.500,00 USD; devetnaest (19) bespovratnih sredstava New Voicesa dodijeljenih u okviru Sheme dodjele sredstava za medije u ukupnoj vrijednosti: 65.190,91 USD i četiri (4) ad hoc podrške dodijeljene u okviru Sheme dodjele medijskih bespovratnih sredstava u ukupnoj vrijednosti od 19.405,78 USD;
- Oko 350 novinara/ki i predstavnika/ica medija bilo je na različitim edukativnim događajima na kojima su dobijali/e znanja iz novinarskih vještina, menadžmenta, vođenja finansija, tehničkih medijskih aspekata i pravne problematike čime su unaprijeđena znanja i omogućeno bolje pozicioniranje u medijskom i društvenom ambijentu BiH kao i sposobnosti pravnih znanja;
- 60 studenata/ica i još oko 50 učesnika/ica iz NVO sektora i stručne zajednice učestvovalo je na događajima i edukacijama gdje su razmijenili znanja i unaprijedili/e sposobnosti iz medijske(novinarske i tehničke) i pravne problematike;
- Putem društvenih mreža, web stranice imep.ba i sadržaja video produkcije podignuta je svijest građana/ki o medijskim problemima u BiH i promovisane su aktivnosti IMEP projekta;
- Dva medija dobila su pravnu pomoć čime im je omogućena profesionalna odbrana zbog tužbi za klevetu za koje je evaluacioni pravni tim procijenio da su neosnovane.

Aktivnosti u 2021.

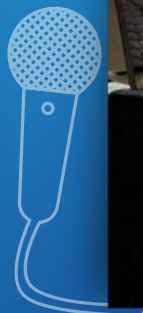
Program osnaživanja nezavisnih medija (IMEP) je u 2021. godini organizovao 39 događaja (edukacija i debata) na kojima je sudjelovalo 468 eksternih učesnika/ca iz ciljnih grupa projekta. 60 % je bilo učesnica, a 40 posto učesnika. Specificirano, održano je, podržano ili producirano:

- Četiri treninga za medije dobitnike IMEP grantova, ljetna škola novinarstva za mlade građane/ke novinare/ke, konferencija za predstavnike/ice svih medija na temu Ekonomskih pritisaka na medije;
- Četiri okrugla stola/debate za predstavnike/ice medija i druge stakeholdere;
- Šest treninga u oblasti medijskog prava za predstavnike/ice medija i 2 javna događaja;
- Sedam Media Lab grupnih edukacija za građane/ke novinare/ke;
- Proizvedeno je i objavljeno 35 video sadržaja koji promotivno govore o IMEP projektu ili se zalažu za rješavanje medijskih i društvenih problema u BiH;
- Sprovedeno je i publicirano na web-u istraživanje „Mapiranje web portala“ koje je pokazalo da u BiH postoji 615 web medija koji produciraju po novinarskim ili publicističkim pravilima.

Događaj koji je obilježio godinu

U okviru IMEP-a u Sarajevu je u septembru 2021. održana konferencija “Ekonomski pritisci na medije – politika radi profita ili ekonomski pritisak radi politike”. Novinari/ke, medijski/e stručnjaci/kinje, predstavnici/ce novinarskih udruženja i pravnici/ce pokušali/e su dati odgovor na kompleksno pitanje –kako spriječiti ekonomske pritiske na medije i novinare/ke. Pritisci se pojavljuju u različitim oblicima. Istaknut je ozbiljan problem tzv. SLAP tužbi koje se najčešće manifestuju kroz tužbe za klevetu kojima je cilj zastrašiti novinara/ku ili urušiti finansijsku stabilnost medija koji istražuju korupcijske afere i druge politički osjetljive teme. Kao ozbiljan problem, naglašen je dirigovani marketing i selektivno budžetsko izdvajanja novca za medije. Ipak, kao najveći problem istaknut je radno-pravni status novinara/ki, koji se oslikava o izuzetno niskim platama novinara/ki ineplaćanjem doprinosa. Osloboditi se od svih pritisaka pa i ekonomskih, kako su na konferenciji istakli/e iz bh.novinarskih udruženja, novinari/ke mogu većom kolegijalnom solidarnošću. Neki od prijedloga bili su i osnivanje strukovnog nezavisnog sindikata koji bi se prevashodno bavio radno-pravnim pitanjima.

IMEP galerija

Misli o prirodi!

Donator: Vlada Švedske

Trajanje projekta: septembar 2019. – august 2022.

Ukupni budžet: 3 miliona KM

Ukratko o projektu:

Misli o prirodi! trogodišnji je projekat kojeg implementira Centar za promociju civilnog društva, a finansijski podržava Švedska u iznosu od 3 miliona konvertibilnih maraka.

Osnovni cilj projekta jeste povećati uticaj civilnog društva u zaštiti okoliša kroz umrežavanje organizacija civilnog društva, institucija, stručnih lica, medija i mladih za zajedničko, sinhronizirano i snažno djelovanje na lokalnom nivou. Dodatni značaj projekta predstavlja doprinos provođenju zahtjeva Evropske unije i međunarodnih sporazuma iz oblasti okoliša, klime i energije koje je BiH ratificirala. Trenutno je u zadnjoj godini implementacije aktivnosti.

Rezultati u 2021.

- Kreirana je baza podataka sa kontaktima 339 organizacija civilnog društva koje se bave pitanjima očuvanja i zaštite okoliša;
- Mreža od 9 EKO Hubova (Sarajevo, Zenica, Široki Brijeg, Mostar, Laktaši, Maglaj, Banja Luka, Mrkonjić Grad, Blagaj), su u toku dosadašnjih aktivnosti na projektu imali više od 179 inicijativa u 41 općini/gradu. U sve ove aktivnosti je uključeno više od 1000 ljudi za godinu dana;
- Inicijative u 11 političkih partija podnijeli su mladi političari (za zelene politike u strateškim dokumentima);
- Trenutno je skoro 10.000 članova i članica uključeno u aktivnosti i edukaciju, putem Facebook grupe „Ja sadim, a ti?“, a reakcije na takmičenje za najljepši mini vrt je imalo 20 000 osoba;
- Skoro 500 preuzimanja objavljenih priručnika Permakulturni pristup mini jestivim vrtovima sa 40 kultura: Bukvar za početnike/ice i Permakulturni pristup pripremi balkona;
- 37 EKO škola u BiH integrisalo je ekološke standarde u funkcionisanje škole, a više od 20.000 učenika i učenica i 2.000 nastavnica i nastavnika je do sada uključeno u aktivnosti EKO škola;
- Na kampu za mlade se okupilo 60 mladih ljudi zbog kojih vrijedi raditi svaki dan više i bolje;
- Helem Nejse – „Eco Reggea Session“ kreiranom u okviru komponente „Eko mladi“ projekta "Misli o prirodi!". Kreirane su tri Reggea pjesme koje su na YT poslušane više od 200.000 puta, do sada (što je aktivnost i iz prethodnih godina, ali još uvijek se slušaju pjesme, te su za godinu dana poslušane 100.000 puta više);
- 2 000 000 dosegnutih ljudi, 99 746 posjeta web stranici, 9 052 pratilaca/pratiteljki na društvenim mrežama, 215 vijesti na web stranici, 200 medijskih objava o projektu. Broj pratilaca na Instagramu se povećao sa 397 na 1535.

Aktivnosti u 2021.

- Kroz projekat su dodjeljeni grantovi za zagovaračke mreže (11 projekata), inicijative društvene odgovornosti kompanija (10 projekata), te medije (10 projekata). Ukupan broj prijava na javne pozive za grantove tokom projekta je dostigao brojku od 153 aplikacije na javni poziv. Odobrena sredstva, u sklopu projekta, za zagovaračke mreže su 563.551, 85 BAM, za medijske grantove 98.274,00 BAM i 96.812,76 BAM za CSRI projekte;
- U nekim općinama u kojima djeluje Eko HUB Maglaj proširen je obuhvat djelovanja komunalnih preduzeća, tako da sada nekoliko sela ima uređen sistem odvoza otpada. Neki HUBovi su doprinijeli tome da se aktuelizira pitanje Lokalnih ekoloških akcionih planova, dok je Eko HUB Sarajevo aktivno radio na prijedlogu Zakona o zaštiti okoliša FBiH, koji je jednoglasno usvojen 28.01.2021. godine, na drugom nastavku osme sjednice Doma naroda Parlamenta FBiH, nakon dvogodišnje kampanje „Okoliš je zakon“ koja je pokrenuta od strane organizacija udruženih u Eko BiH mrežu. Eko HUB Mrkonjić Grad je radio na zagovaranju zaštite izvora rijeke Sane, što je u septembru i usvojeno;
- Prva dvodnevna konferencija projekta organizovana je krajem druge godine implementacije projekta, u Sarajevu, 25. i 26. avgusta. Na konferenciji je prisustvovalo više od stotinu ljudi (113) dobitnika grantova, predstavnika/ica OCD, zainteresovane strane, predstavnike/ice različitih nivoa vlasti, stručnjake/kinje i predstavnike/ice medija. Na konferenciji su predstavljeni rezultati projekta, aktivnosti Misli o prirodi! projekta sa svim aspektima, a prisutne su pozdravili/e Aida Daguda, direktorica, ambasadorica Johanna Strömquist i ministar Enver Hadžiahmetović. Konferencija je organizovana u formi panel diskusije. Sedam panel diskusija pružilo je priliku svim učesnicima/icama da čuju rezultate svake od komponenti projekta koje su do sada realizovane;
- Implementirano je na desetine edukativnih događaja za direktne korisnike i korisnice projekta, organizacije civilnog društva, zainteresovane mlade ljude, djecu, roditelje, nastavno osoblje i medije. Osim obrazovnih i informativnih aktivnosti, projektno osoblje je radilo na zagovaračkim aktivnostima.

Misli o prirodi! galerija

Gender Budget Watchdog Network

Donator: Austrijska razvojna agencija i Švedska agencija za međunarodni razvoj i suradnju

Trajanje projekta: 3 godine

Ukupni budžet: 62 515 €

Ukratko o projektu:

Centar za promociju civilnog društva (CPCD), zajedno sa partnerima Centre for Research and Policy Making iz Sjeverne Makedonije, Gender Alliance for Development Centre iz Albanije, Kosovo Women's Network sa Kosova, Ženska akcija iz Crne Gore, Gender Knowledge Hub iz Srbije, te Keystone Moldova iz Moldavije, provodi trogodišnji projekat pod nazivom „Mreža watchdog organizacija za rodno odgovorno budžetiranje na Zapadnom Balkanu i Republici Moldaviji“. Putem ovog projekta će se jačati kapaciteti organizacija na pitanjima rodno odgovornog budžetiranja (ROB). Provođenje projekta doprinosi unaprjeđenju učešća u politici i budžetskim procesima u jugoistočnoj Evropi i Republici Moldaviji kroz praćenje i izvještavanje o rodno odgovornom budžetiranju.

Projekat ima namjeru:

- Ojačati kapacitete organizacije u korištenju ROB-a kako bi se procijenila podudarnost potreba muškaraca i žena, i usvojenih politika i budžeta;
- Razviti mrežu za efikasno zagovaranje politika, razmjenu znanja i informacija, kao i jačanje odgovornosti vlasti;
- Uključivanje građana i građanki, i doprinos promjeni politika prema rodnoj reformi javnih finansija.

Rezultati u 2021.

- Usvojen Statut i Komunikacijska strategija Gender Budget Watchdog Network;
- Predata inicijativa za izmjenu Zakona o porezu na dodanu vrijednost;
- Usvojeno rodno odgovorno budžetiranje u dvije službe Grada Tuzla (Služba za ekonomski razvoj i poduzetništvo i Služba za kulturu, sport, mlade i socijalnu zaštitu);
- Predane inicijative za uvođenje posebnih budžetskih linija u opštini Bratunac (podrška ženama žrtvama nasilja i podrška poljoprivrednicama);
- Ojačani kapaciteti 7 organizacija civilnog društva iz BiH u rodno odgovornom budžetiranju kroz GRB treninge;
- Izrađen Izvještaj o rodnim fiskalnim implikacijama budžeta za vrijeme COVID-19 u BiH;
- dodijeljena 3 nova granta organizacijama civilnog društva u BiH

Aktivnosti u 2021.

- Organizirana online diskusija na temu „Stereotipi o (ženskom) liderstvu“ povodom Međunarodnog dana žena;
- Održana prezentacija Izvještaja o rodnim fiskalnim implikacijama budžeta za vrijeme COVID-19 u BiH;
- Održan online osnovni i napredni trening rodno odgovornog budžetiranja;
- Održan webinar „Rodna ravnopravnost i klimatske promjene“;
- Održan sastanak GBWN na Žabljaku, Crna Gora na kojem su usvojeni Statut i Komunikacijska strategija;
- Održan webinar „U potrazi za feminističkim odgovorom na COVID-19“.

Covid odgovor

Kao jedan od odgovora na COVID-19, izrađen je Izvještaj o rodnim fiskalnim implikacijama budžeta za vrijeme COVID-19 pandemije koji je pokazao da je većina budžetskih mjera bila rodno neutralna ili rodno negativna. Također, organizirani su webinar od kojih je jedan u potpunosti posvećen razgovoru o potrebi za feminističkim odgovorom na COVID-19, sa preporukama koje su pretvorene u regionalne zagovaračke poruke primarno prema donatorima, ali i prema vlastima u regiji.

Događaj koji je obilježio godinu

Webinar "Rodna ravnopravnost i klimatske promjene" održan je 13. jula 2021. godine. Oko 150 predstavnika/ica nevladinih organizacija, te pojedinci i pojedinke iz država Zapadnog Balkana i Moldavije imali/e su priliku poboljšati svoje razumijevanje tematike, kao i same povezanosti rodne ravnopravnosti, rodno transformirajućeg djelovanja i odgovora na klimatske promjene. Također se govorilo o rodno odgovornom budžetiranju u sektoru borbe protiv klimatskih promjena. Na događaju su govorile Marija Risteska – ekspertica za rodna pitanja i regionalna direktorica GBWN, Irena Ivanova, predstavnica Delegacije Europske Unije u Sjevernoj Makedoniji, Višnja Bačanović, iz Gender Knowledge Hub-a, Jana Angelovska iz Ekomozaika Skopje, Mihallaq Qirjo, direktor Resursnog centra za okoliš (REC) iz Albanije, te Emina Veljović, direktorica Aarhus centra u Sarajevu. Ovim događajem otvorio se dijalog o važnosti povezivanja rodnih pitanja i klimatskih promjena, odnosno zaštite okoliša.

Gender Responsive Budgeting in Climate Change Action Funding Webinar

The Fifth
wave of
feminism -
women,
enviroment
and climate
change

Višnja Bačanovic

Photo: <http://feministgreennewdeal.com/principles/>

Zaštita građanskog prostora kroz Regionalni centar za razvoj civilnog društva

Donator: Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (Sida), a provodi ga Balkanska mreža za razvoj civilnog društva (BCSDN)

Trajanje projekta: septembar 2020 – decembar 2022.

Implementator: Balkanska mreža za razvoj civilnog društva (BCSDN), Centar za promociju civilnog društva

Ukupni budžet : 69.200EUR

Ukratko o projektu:

Projekat ima za cilj povezati organizacije civilnog društva Zapadnog Balkana i doprinijeti poticajnom okruženju za razvoj civilnog društva koje organizacijama omogućava da budu uticajni akteri u društvu, podržati efikasne, transparentne i odgovorne OCD koje doprinose zaštiti građanskog prostora, i jačati regionalnu saradnju Centra za razvoj civilnog društva. CPCD učestvuje u provedbi istraživanja i izradi izvještaja o razvoju civilnog društva. Matrica praćenja razvoja civilnog društva je godišnji izvještaj kojeg za BiH kreira CPCD na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih metoda prikupljanja i ažuriranja podataka. CPCD-ova uloga je podržati razvoj i promociju najboljih praksi odgovornosti organizacija civilnog društva u regionu, kao i izrade grant shema za realizaciju projekata i regionalnu saradnju OCD.

Rezlutati u 2021.

- Osnružene organizacije civilnog društva kroz dva regionalna projekta čiji su lead bile organizacije u Beogradu i Banja Luci, u vrijednosti od 70.000 EUR po projektu uz monitoring i asistenciju CPCD-a;
- Podržane lokalne organizacije kroz tri ad-hoc grant projekta u vrijednosti od 10.000 EUR po projektu uz monitoring i asistenciju CPCD-a.

Aktivnosti u 2021.

- Izrada godišnjeg izvještaja Monitoring matrice za praćenje razvoja civilnog društva;
- Učešće u direktnoj analizi aplikacija za grantove;
- Realizacija monitoringa i asistencije za dva regionalna i tri ad-hoc granta;
- Asistencija na projektim aktivnostima, programu osnaživanja partnerskih i korisničkih organizacija koje su podržane kroz programe mreže;

Stvaranje povoljnijeg okruženja za ponovnu upotrebu oduzete imovine u društvene svrhe kroz sudjelovanje civilnog društva u BiH

Donator: OSCE Sekretarijat

Trajanje projekta: decembar 2021 – juni 2022.

Ukupni budžet: 30.000EUR

Ukratko o projektu:

Projekat implementira CPCD u okviru OSCE-ovog regionalnog projekta „Jačanje borbe protiv transnacionalnog organizovanog kriminala u jugoistočnoj Evropi kroz poboljšanu regionalnu saradnju u zapljeni, konfiskaciji, upravljanju i ponovnoj upotrebi imovine“.

Cilj je poboljšanje djelotvornosti borbe protiv transnacionalnog organiziranog kriminala i korupcije poboljšanjem regionalne saradnje između pet država. Ponovna upotreba imovine koja je stečena kriminalom podrazumijeva aktivnosti podizanja svijesti o upotrebi oduzete imovine u društvene svrhe u BiH kroz sudjelovanje OCD, izgradnje kapaciteta OCD za ponovnu upotrebu imovine u društva i unapređenje dijaloga i saradnje između vladinog i nevladinog sektora u oblasti društvene ponovne upotrebe oduzete imovine.

Rezultati u 2021.

- Uspostavljena saradnja s organizacijama civilnog društva koje su zainteresovane za program osnaživanja, agencijama za upravljanje oduzetom imovinom u FBiH i RS;
- Uspostavljen modalitet saradnje sa nadležnim institucijama i organizacijama.

Aktivnosti u 2021.

- Uspostavljanje komunikacija s organizacijama civilnog društva koje će sudjelovati u programu;
- Pripremanje programa aktivnosti s ekspertima na projektu;
- Finalizacija agende prve komponente projekta o dvodnevnoj radionici;
- Definisane aktivnosti agencija za upravljanje oduzetom imovinom u projektu;
- Uspostavljanje komunikacije sa sudijama i tužiocima koji rade na oduzimanju nelegalno stečene imovine.

Uticaj COVID-19 na civilno društvo u BiH

Donator: The Balkan Trust for Democracy i USAID

Trajanje projekta: april 2021 – mart 2022. godine

Ukupni budžet: 25,000 USD

Ukratko o projektu:

Cilj projekta je istražiti u kojoj je mjeri COVID-19 uticao na (ne)opravdano smanjenje državnog budžeta za civilni sektor, informirati građanstvo o nalazima istraživanja i vladinim akcijama prema civilnom društvu tokom pandemije u 2020. godini, te pronaći adekvatna rješenja za poteškoće s kojima se civilno društvo suočava, a vezane su za budžetiranje i egzistiranje organizacija civilnog društva u BiH. S obzirom da CPCD aktivno prati stanje civilnog društva, ovo istraživanje je dodatno doprinijelo našem učešću u mapiranju položaja civilnog sektora u BiH, prateći sve trendove i posebno uticaj pandemije tokom, ali i nakon 2020. godine.

Rezultati u 2021.

- Osnažene organizacije civilnog društva kroz adekvatno informisanje procesima planiranja sredstava za udruženja i fondacija u BiH; planiranim i izvršenim budžetima institucija za OCD za 2020. godinu, i razlozima i pristupima realokacije sredstava namijenjenih OCD;
- Informisani građani/ke o položaju civilnog društva, praksama (ne)odgovornosti i (ne)transparentnosti javnih institucija u BiH u oblasti pružanja podrške za OCD tokom 2020. godine;
- Ojačana saradnja s akademskom zajednicom i studentima/icama kroz panel diskusije koje su podrazumijevale aktivno sudjelovanje univerzitetskih profesora/ica i studenata/ica, kao i predstavnika OCD-a i javnih institucija gdje je podignuta svijest o važnosti proaktivnog djelovanja unutar civilnog društva svih aktera društvene zajednice;
- Involvirani/e predstavnici/e medija kroz učešće u fokus grupama, učešće predstavnika/ica civilnog društva u TV i radio emisijama, objavljenim tekstovima o izazovima s kojima se civilno društvo suočava, uticajem COVID-19 na djelovanje civilnog sektora i odnosu vladinog i nevladinog sektora;
- Kreirane i objavljene preporuke za javne institucije koje finansiraju OCD i preporuke za udruženja i fondacije s ciljem unapređenja mehanizama javnog finansiranja organizacija civilnog društva i izrade programa osnaživanja saradnje vladinog i nevladinog sektora.

Aktivnosti u 2021.

- Izrada publikacije izvještaja istraživanja o uticaju COVID-19 na civilno društvo u BiH;
- Realizacija četiri panel diskusije o nalazima istraživanja sa predstavnicima organizacija civilnog društva, akademske zajednice, javnih institucija i mladih;
- Izrada teksta o položaju i značaju civilnog društva u BiH na osnovu izvještaja i objavljen na vodećim portalima u BiH;
- Kreiranje promotivnog videa sa panel diskusija u okviru promocije izvještaja.

CRAFTY

Donator: Ministarstvo vanjskih poslova SAD-a (Department of State)

Trajanje projekta: 1 godina

Ukupni budžet: 36 172 \$

Ukratko o projektu:

Kreativni rad, posebice izrade rukotvorina, sve je prisutniji na tržištu u Bosni i Hercegovini (najčešće među ženama). Projekat CRAFTY za cilj ima ekonomsko osnaživanje žena iz Čitluka, Mostara i Sarajeva kroz ohrabrivanje ove skupine da registriira svoje obrte i pridruži se tržištu. Problemi koji se ovim projektom pokušavaju riješiti su sljedeći: ilegalna prodaja rukotvorina, mali kapaciteti organizacija koje okupljaju proizvođače/ice rukotvorina, nizak nivo znanja i informacija nezaposlenih žena koje proizvode rukotvorine, te obeshrabrujuće okruženje za rad preduzetnika/ica.

Rezultati u 2021.

- Ostvarena saradnja s organizacijama koje okupljaju obrtnice – Naš koncept i Lucky Market;
- Ostvarena saradnja s Federalnim ministarstvom razvoja, poduzetništva i obrta;
- Ostvarena saradnja s općinama KS;
- Predata inicijativa sa preporukama o pravilnicima i implementaciji Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima F BiH;
- Ojačane veze Obrtničkih komora i udruženja koja okupljaju obrtnice.

Aktivnosti u 2021.

- Održani pripremni sastanci s Federalnim ministarstvom razvoja;
- Održani pripremni sastanci s organizacijama koje okupljaju obrtnice (Naš koncept i Lucky Market), te koordinaticom za Hercegovinu;
- Održani sastanci sa Obrtničkim komorama HNK i KS;
- Kreirana baza podataka obrtnica iz HNK i KS koje su zainteresirane za sudjelovanje u aktivnostima projekta CRAFTY;
- Održan sajam Decembarska magija u Importanne centru, na kojem je svoje radove izlagalo 18 obrtnica, a koji je okupio gotovo 6000 posjetitelja/ica;

Događaj koji je obilježio godinu

Decembarska magija u organizaciji CPCD-a, Asocijacije kreativaca i Našeg koncepta je CRAFTY festival učenja, slobodnog izražavanja i kreativnosti. Održan je od 20. do 24. decembra u Importanne centru. Održale su se radionice i aktivnosti koje su pružile priliku da se nauče nove vještine, da posjetioци i posjetiteljice istraže svoj kreativni potencijal. Program sajma obuhvatao je radionice šminkanja s AVON-om, Facepaintinga s AVON-om, radionicu izrade shambala narukvica sa obrtnicom Eminom Ablaković, te radionicu decoupagea sa Mirsadom Odžaklija. Događaju su, osim obrtnica čiji su radovi izloženi, prisustvovalе sve zainteresirane građanke i građani, te je isti posjetilo gotovo 6000 osoba.

CRAFTY galerija

Trezor bh. inovacija

Donator: Islamska razvojna banka

Trajanje projekta: 1 godina

Ukupni budžet: 146.990,00 USD

Ukratko o projektu:

Trezor bh. inovacija je projekat koji ima za cilj provesti mlade ljude kroz proces inovacija, ohrabriti ih da istražuju mogućnosti i osnažiti da otkriju nove načine za poboljšanje života zajednice. Glavne aktivnosti projekta su: edukacija iz oblasti patentiranja, kreiranje nove web platforme za inovatore i inovatorice iz Bosne i Hercegovine koja će sadržavati sve potrebne informacije za patentiranje kao, i profile inovatora i inovatorica, dodjele grantova za patentiranje i jačanje kapaciteta Asocijacije Inovatora Bosne i Hercegovine.

Rezultati u 2021.

- 6 dana intenzivnih edukacija za mlade inovatore i inovatorice;
- 17 dodijeljenih grantova podrške inovatorima/cama;
- Virtuelna finalna konferencija;
- 9 medijskih članaka;
- Webinar – Ofanzivna i defanzivna funkcija industrijskog vlasništva

Aktivnosti u 2021.

- U 2021. godini organizovana je šestodnevna edukacija za inovatore i inovatorice iz Bosne i Hercegovine iz oblasti patentiranja inovacija i Crowdfundingom. Edukaciji je prisustvovalo 30 učesnika i učesnica koji su imali priliku upoznati se sa pretraživanjem patentnih baza, zaštitom intelektualnog vlasništva, popunjavanjem patentne prijave, prijavama patenta u inozemstvu;
- Objavljena su dva javna poziva za dodjelu grant sredstava u iznosu od 81.427,34 USD nakon čega su odobrena sredstva za 32 prijave, odnosno 17 aplikacija, te je upriličena ceremonija potpisivanja ugovora sa dobitnicima/cama sredstava;
- Održana je dvodnevna online radionica na temu „Pisanje projektnog prijedloga“ za Asocijaciju inovatora/ica u Bosni i Hercegovini kako bi ojačali/e svoje kapacitete u pisanju projektnih prijedloga i apliciranju za novčana sredstva;
- Webinar „Ofanzivna i defanzivna funkcija industrijskog vlasništva“ održan je online, a glavne teme bile su patent, industrijski dizajn, žig, poslovna tajna i autorska prava. Pandemija je dovela do izražaja kako ofanzivnu tako i defanzivnu funkciju industrijskog vlasništva, ali čak i u takvim vanrednim okolnostima nastavila su važiti pravila industrijskog vlasništva;
- Finalna konferencija „Trezor bh. Inovacija“ okupila je 119 učesnika i učesnica, gdje su prikazani rezultati nastali tokom implementacije projekta kao i virtuelni štandovi inovatora i inovatorica sa njihovim kreativnim inovacijama. U sklopu finalne konferencije proglašeno je 7 dobitnika/ica i vlog takmičenja za najbolju inovaciju.

Trezor bh. inovacija galerija

Sat kodiranja 2021. i djevojke u informaciono komunikacionim tehnologijama

Centar za promociju civilnog društva (CPCD), odnosno SMART Resursni centar, i ove godine promovirao je akciju Sat kodiranja. SMART RC zvanični je partner Code.org u Bosni i Hercegovini od 2014. godine, a dosadašnji događaji Sata kodiranja u BiH okupljali su više od 100 000 mladih iz više od 300 škola, nevladinih organizacija i kompanija. U 2021. godini nastavili/e smo sa ovim značajnim događajem za cjelokupni obrazovni sektor u Bosni i Hercegovini. Nastavili/e smo da kodiramo u gotovo svim školama na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine. Prema zvaničnim podacima u 2021. godini kodiralo se na 63 mjesta (škole, nevladine organizacije, kompanije i sl.). Veliki broj škola je nastavu održavao online, tako da je broj sati kodiranja nešto manji u odnosu na prethodne godine. U 2019. godini smo započeli/e trend da Sat kodiranja ima takmičarski karakter (što se pokazalo kao odlična metoda da se zainteresiraju učenici/ce, ali i nastavno osoblje), tako da je taj trend nastavljen i u 2021. godini.

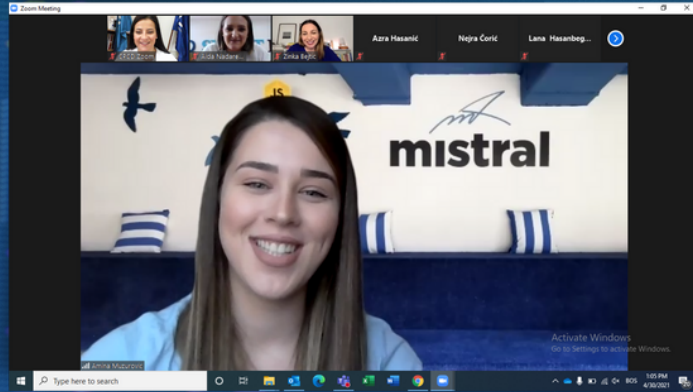
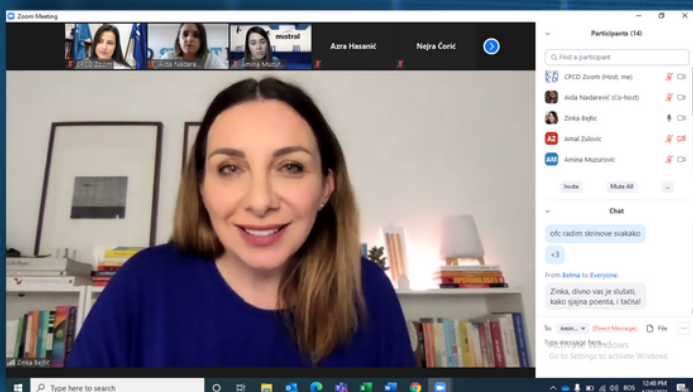
CPCD je poznat i priznat po svojim inovativnim formama, pa smo i ovaj put krenuli/e korak dalje i odlučili/e smo se da implementiramo ITviziju – takmičenje osnovnih i srednjih škola iz oblasti programiranja. ITvizija je suštinski nastavak Sata kodiranja, tako da učenici/ce imaju prostor da kodiraju tokom cijele godine. Kodiranje smo započeli u decembru 2021. godine, kada su škole održale svoje sate kodiranja, nakon čega su slali/e slike i eseje komisiji koja je odabrala pobjedničkih 5 škola koje će sudjelovati na finalnom takmičenju koje će se održati u maju 2022. godine. Pobjedničke škole su: OŠ "Sokolje", OŠ "Bijelo Polje" Potoci Mostar, OŠ "Slavinovići" Tuzla, STEM Akademija i MSŠ "Srebrenik". Ovogodišnji medijski pokrovitelj je Face televizija, koja je u kontinuitetu pratila sve aktivnosti.

Pored Sata kodiranja, CPCD je implementirao i kompatibilnu aktivnost "Meet and Code" koja je okupila 20 učesnika/ca koji su uz pomoć predavača Arifa Velića i Sanjina Bašića kodirali igrice. Interesovanje za ovaj događaj je bilo ogromno, a posebno nas je obradovalo znanje učesnika/ca koji/e su već u ranoj mladosti napravili/e svoje prve kodove, a neki od njih su samostalno iskodirali/e i igrice.

Girls in ICT je kampanja CPCD-a povodom Međunarodnog dana djevojaka/djevojčica u informaciono-komunikacionim tehnologijama. 2021. godine održan je događaj Girls in ICT jeste kampanja CPCD-a povodom Međunarodnog dana djevojaka/djevojčica u IKT sektoru. 2021. na Međunarodni dan djevojčica u IKT-u održana je virtualnu motivaciona radionica za 20 djevojaka/djevojčica. Govornice su bile Zinka Bejtić, profesorica digitalnih medija na Američkom Univerzitetu u Sharji (UAE), sa više od 20 godina predavačkog i profesionalnog iskustva i Amina Muzurović, Mobile and Salesforce Developer u kompaniji Mistral. Ovaj događaj doprinosi razbijanju stereotipa i povećanju broja žena u IT sektoru.

Sat kodiranja 2021. i djevojke u informaciono komunikacionim tehnologijama

galerija

SMART *Resursni centar*

SMART Centar za obrazovanje odraslih je svoje djelovanje počeo još 2006. godine kao neformalni resursni centar za civilno društvo. Od svog nastanka predstavlja jedinstveni visokoprofesionalni obrazovni i resursni servis usmjeren na razvoj kapaciteta, sticanje znanja, unapređenje vještina, kako bi se podigao standard profesionalnog i efektivnog djelovanja civilnog društva, javnog sektora, privatnih i pravnih lica. Osim edukativnih programa usmjerenih na jačanje institucionalnih kapaciteta organizacija civilnog društva SMART RC pruža usluge pravnog, finansijskog i administrativnog savjetovanja. U 2019. godini je napravljen veliki korak u formalizaciji edukacijskog programa za odrasle i Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo je u skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih akreditovalo SMART centar za obrazovanje odraslih kao instituciju koja zadovoljava sve standarde obrazovanja odraslih. Nakon akreditacije SMART centra za obrazovanje odraslih, istoimeno ministarstvo je dalo saglasnost i potvrdilo nastavni plan i program Akademije izrade EU projekata koja je bazirana na međunarodnim standardima obrazovanja odraslih koji su direktno vezani za ishode učenja i primjenu stečenih znanja i vještina. Akademija izrade EU projekata je prvi akreditovani program SMART centra za obrazovanje odraslih.

Akreditacija potvrđuje da:

- ✓ Nastavni plan i program zadovoljava međunarodne standarde obrazovanja odraslih;
- ✓ Predavačice i predavači posjeduju kompetencije da prenose znanje u oblasti izrade EU projekata;
- ✓ Su svi/e predavači/ce završili/e dodatni program obrazovanja o andragoškim vještinama;
- ✓ Program doprinosi većoj konkurentnosti pojedinki, kompanija, institucija i organizacija na tržištu evropskih projekata.

Cjelokupni nastavni plan i program je podijeljen u tri primarne cjeline:

1. Metode i tehnike kvalitativne i tehničke pripreme projektnih prijedloga
2. Pisanje i razrada projektnog prijedloga prema EU standardima
3. Priprema budžeta i primjena EU finansijskih procedura

U toku 2021. godine u SMART centru za obrazovanje odraslih smo održali 260 sati edukacije, odnosno naš program Akademija izrade EU projekata je održan za dvije grupe polaznika i polaznica. Jedna grupa je pohađala nastavu u učionici, a druga grupa online.

Do sada je program uspješno završilo 33 polaznika i polaznica koji/e nastavni plan i program, način implementacije, materijal za rad i osoblje ocjenjuju sa veoma visokom ocjenom i preporučuju program svojim prijateljima/icama.

U SMART Centru za obrazovanje odraslih negujemo kulturu kontinuiranog unapređenja znanja i vještina trenerica i osoblja angažovanog na implementaciji programa, i tokom 2021. godine su trenerice uspješno završile višemjesečnu andragošku obuku koju je implementirao DVV International i Centar za edukaciju, razvoj i istraživanje Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

Zvanična stranica www.civilnodrustvo.ba u 2021. godini je imala 57 953 posjete, a od objave prve vijesti na web stranici do danas bilježimo više od 4.5 miliona posjeta, što je čini jednom od najposjećenijih web stranica koje pružaju informacije iz oblasti neprofitnog sektora.

Service ugovori

Klijent: Svjetska banka

Ukratko o pruženim uslugama (vrste):

Centar za promociju civilnog društva (CPCD) je kao pružalac usluga angažovan u projektu Svjetske banke Jačanje transparentnosti i odgovornosti zdravstvenih sistema u BiH. Glavna uloga CPCD-a je da doprinese u razvoju okvira za uključivanje građana (Okvir za UG), pilotiranje i testiranje tog alata. S druge strane, CPCD je radio sa lokalnim organizacijama civilnog društva na njihovom angažovanju u testiranju navedenih alata i učešću u procesima donošenja odluka, kao i na davanju povratnih informacija o trenutnoj situaciji i preporukama o budućem angažmanu građana.

CPCD je radio na sljedećim zadacima:

- Uz podršku konsultantica razvijene su dvije Analize zdravstvenog sistema kroz dubinsku analizu pravnog i strateškog djelovanja koji daje prostor za unapređenje saradnje i uključivanje građana i građanki u procese donošenja odluka u zdravstvu na nivou entiteta.
- Uspostavili/e smo saradnju sa AKAZ i ASKVA, dvije agencije za standardizaciju u zdravstvu
- Doprinijeli/e smo razvoju i testiranju Okvira za uključivanje građana i građanki kroz rad u grupama, analize i fokus grupe
- Upostavljena je saradnja sa lokalnim organizacijama civilnog društva koje su okupile korisnička udruženja, tim principom su prikupljeni komentari za unapređenje Okvira za UG, ali je predstavljen i cijeli koncept koji u budućnosti trebaju implementirati i održavati različite organizacije koje okupljaju zainteresovane osobe, institucije i medije za oblast zdravstva.

„Danas sam shvatila na radionici da sve što mi radimo u udruženju za pacijente, oboljele od rijetkih bolesti, može biti multiplicirano ako strateški pristupimo analizi, praćenju i učestvovanju u procesima donošenja odluka u zdravstvu. Mislila sam da znam sva svoja prava, a danas mi je predstavljanje Analize i Okvira za učešće građana/ka otvorilo oči da moramo djelovati strateški usmjereno koristeći se mehanizmima koji postoje.“

- Korisnica udruženja, aktivna 6 godina u radu udruženja

Klijent: FHI 360

Ukratko o pruženim uslugama (vrste):

Pružanje usluga podrazumijeva izrada Indeksa održivosti organizacija civilnog društva u BiH za 2020. godinu prema dogovorenoj metodologiji i praćenju rezultata prethodnih izvještaja.

Opseg usluga, broj ljudi koji su koristili usluge (aproksimativni broj)

Izrada izvještaja uključuje aktivno sudjelovanje 10 eksperata/ica iz civilnog društva koji/e učestvuju u panel diskusiji u okviru početne faze izrade izvještaja i ocjenjivanju sedam dimenzija održivosti civilnog društva, dok dva istraživača rade na izradi nacrt finalnog izvještaja. Na kraju, preko 100 organizacija je uključeno u predstavljanje izvještaja dok je izvještaj dostupan svim zainteresiranim skupinama za informativne, projekte i druge svrhe uključujući civilno društvo, akademsku zajednicu, kao i javnost generalno.

Klijent: Vijeće Evrope

Tim CPCD-a je u 2021 godini organizovao preko 60 različitih događaja za potrebe Vijeća Evrope kao jednog od naših najznačajnijih klijenata. Tokom druge pandemijske godine i dalje je bio smanjen broj konferencija, sastanaka i ostalih događaja koji su se održavali uživo, ali smo unaprijedili/e vještine organizovanja hibridnih i online sastanaka koji su omogućili našim klijentima da sve aktivnosti nesmetano realiziraju bez obzira na okolnosti. Ono što se izdvojilo u 2021. godini je organizovanje međunarodne hibridne konferencije koja se održavala četiri vikenda zaredom, koja je podrazumijevala između standardnih usluga koje nudimo i pripremanje ugovora za eksperte, organizovanje kompletne tehničke podrške, pripremu ugovora i plaćanje troškova svim učesnicima/cama, te koordinaciju između klijenta i učenika/ca i eksperata/ica.

Godišnji finansijski izvještaj

BILANS USPJEHA (KM)

Opis	Prethodna godina, 2020	Tekuća godina, 2021
A. PRIHODI		
Članarina		
Prihodi iz budžeta	280	340
Humanitarni prihodi	40,122	3,113
Prihodi od vlastite aktivnosti	3,071,918	3,341,217
Ostali prihodi	27,633	16,338
Svega prihodi	3,277,194	3,650,193
B. RASHODI		
Materijal i energija	32,836	54,725
Usluge	610,341	1,447,961
Plaće i ostala primanja zaposlenih	571,765	680,373
Amortizacija	13,791	10,239
Finansijski rashodi	3,138	3,136
Putni troškovi	5,014	7,293
Humanitarni rashodi	1,138,264	730,466
Porezi i doprinosi koje ne zavise od rezultata	51,084	69,795
Ostali rashodi	305,312	419,502
Svega rashodi	2,731,545	3,423,490
C. REZULTAT		
Višak prihoda	545,649	226,703
Višak rashoda	-	-

BILANS STANJA (KM)

Opis	Prethodna godina, 2020	Tekuća godina, 2021
AKTIVA		
A. STALNA SREDSTVA		
31,116		
Nekretnine, postrojenja i oprema	31,116	27,500
Nematerijalna stalna sredstva	-	-
Dugoročni plasmani i potraživanja	-	-
Biološka imovina	-	-
Ulaganja u nekretnine	-	-
Sredstva namjenjena prodaji	-	-
Dugoročna razgraničenja	-	-
B. TEKUĆA SREDSTVA		
2,001,743		
Novac i novčani ekvivalenti	1,340,574	1,598,729
Kratkoročni plasmani i potraživanja	631,870	691,424
Zalihe	-	-
Ulazni porez (PDV)	23,781	15,940
Kratkoročna razgraničenja	5,518	4,143
SVEGA AKTIVA	2,032,859	2,032,859
PASIVA		
A. TRAJNI IZVORI		
492,195		
Trajni izvori	300	300
Rezerve	-	-
Neraspoređeni višak prihoda	1,290,828	282,024
Neraspoređeni višak rashoda	798,933	-
Revalorizacione rezerve	-	-

B. DUGOROČNE OBAVEZE

Dugoročne finansijske obaveze	-	-
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	-	-

C. KRATKOROČNE OBAVEZE

	1,540,664	1,540,664
Tekuće obaveze	69,429	124,634
Kratkoročne finansijske obaveze	127,000	131,296
Obaveze za PDV	-	9,056
Kratkoročna razgraničenja i rezervisanja	1,344,235	1,790,426
SVEGA PASIVA	2,032,859	2,337,736

IZVORI FINANSIRANJA U 2021.GODINI

Donator	Iznos (u KM)	Procenat
U.S. Agency for International Development (USAID)	1,494,864	40.95%
Swedish International Development Cooperation Agency	1,076,421	29.49%
Islamska razvojna banka	193,253	5.29%
Balkan Civil Society Development Network (BCSDN)	31,684	0.87%
US Embassy	14,006	0.38%
Austrian Development Agency	49,683	1.36%
Balkan Trust for Democracy	40,026	1.10%
Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE)	46,940	1.29%
Norwegian Ministry of Foreign Affairs (MFA)	384,283	10.53%
Biznis sektor	8,369	0.23%
Vlastiti izvori finansiranja	310,664	8.51%
UKUPNO	3,650,193	100.00%